

ΦΩΤΗΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΜΑΘΕ ΜΕ

**ΠΛΗΡΗΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ (ΔΑΦ)**

ΒΙΒΛΙΟ 1

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	7
Κεφάλαιο 1	Σημαντικά ερωτήματα.....	9
Κεφάλαιο 2	Γνωστικές δεξιότητες.....	27
	Ασκήσεις γνωστικών δεξιοτήτων.....	41
Κεφάλαιο 3	Ιδιαίτερα ενδιαφέροντα.....	155
Κεφάλαιο 4	Αισθητηριακές δυσκολίες.....	159
Κεφάλαιο 5	Αυτοεξυπηρέτηση – Λειτουργικές δεξιότητες καθημερινότητας.....	165
Επίλογος	Τρόποι για να μιλήσετε στο παιδί σας για τη ΔΑΦ.....	183
Βιβλιογραφία	185

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια όλο και πιο συχνά συναντάμε τον όρο «αυτισμός». Συζητιέται έντονα μέσα στα εκπαιδευτικά πλαίσια, αλλά απασχολεί και πολλούς γονείς. Οι γονείς στην πλειονότητά τους με το άκουσμα της διάγνωσης πανικοβάλλονται και νιώθουν αβοήθητοι. Δε γνωρίζουν τι ακριβώς είναι ο αυτισμός, ποιες θεραπείες θα χρειαστεί το παιδί τους και πώς πρέπει να αλλάξει η καθημερινότητά τους, ώστε να μπορέσουν να το υποστηρίξουν πιο αποτελεσματικά. Είναι σημαντικό να λάβουν άμεσα τις σωστές πληροφορίες και να παράσχουν στο παιδί την απαραίτητη υποστήριξη.

Ωστόσο, και αρκετοί εκπαιδευτικοί/ειδικοί θεραπευτές δυσκολεύονται να ιεραρχήσουν τις δυσκολίες και τις δυνατότητες των παιδιών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) και να δομήσουν ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα παρέμβασης. Μέσα από πολλά χρόνια εμπειρίας ως επόπτης ειδικών θεραπειών, έχω αντιληφθεί πως πολλοί συνάδελφοι έχουν την ανάγκη καθοδήγησης και υποστήριξης. Κυρίως, όμως, έχουν ανάγκη από στοχευμένες ασκήσεις παρέμβασης, οι οποίες έχουν δοκιμαστεί και χορηγηθεί σε παιδιά με ΔΑΦ.

Τα βιβλία *Μάθε με* δημιουργήθηκαν με αυτό τον σκοπό. Να γίνουν ένα εργαλείο στα χέρια των εκπαιδευτικών και των γονέων για την ανίχνευση της ΔΑΦ και τη δημιουργία προγραμμάτων παρέμβασης και υποστήριξης. Αλλά κυρίως στοχεύουν στο να βοηθήσουν τα άτομα με ΔΑΦ να κατακτήσουν δεξιότητες απαραίτητες για την ακαδημαϊκή τους πορεία, την κοινωνική τους ένταξη, την ανάπτυξη των επικοινωνιακών τους δεξιοτήτων και τη διαχείριση της συμπεριφοράς τους. Και τα δύο βιβλία *Μάθε με* αφορούν άτομα με ΔΑΦ όλων των ηλικιών.

Το ΒΙΒΛΙΟ 1 αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο απαντώνται βασικά ερωτήματα σε σχέση με τη φύση της ΔΑΦ και ποια συμπτώματα θα πρέπει να ανησυχήσουν γονείς και εκπαιδευτικούς. Επίσης, στο συγκεκριμένο κεφάλαιο δίνονται εργαλεία ανίχνευσης που δεν αποτελούν διαγνωστικά εργαλεία αλλά μπορούν να βοηθήσουν γονείς, εκπαιδευτικούς και θεραπευτές στον έγκαιρο εντοπισμό των παιδιών με ΔΑΦ. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύονται οι γνωστικές δεξιότητες των ατόμων με ΔΑΦ και πώς τα ελλείμματα σε αυτές τις δεξιότητες επηρεάζουν την καθημερινότητά τους. Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα των ατόμων με ΔΑΦ και πώς μπορούν να αξιοποιηθούν, ώστε να μην παρεμποδίζουν τη λειτουργικότητά τους. Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις αισθητηριακές δυσκολίες που πιθανότατα αντιμετωπίζουν τα άτομα με ΔΑΦ, καθώς και στους πρακτικούς τρόπους για να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι. Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο αυτού του βιβλίου δίνονται αναλυτικές οδηγίες και συμβουλές προς όλους τους εμπλεκόμενους με το άτομο με ΔΑΦ για το πώς μπορούν να το υποστηρίξουν καθημερινά, ώστε να οδηγηθεί στην ανεξαρτητοποίηση και στην πλήρη αυτοεξυπηρέτηση. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί πως σε όλα τα κεφάλαια του βιβλίου δεν αναπτύσσονται ατέρμονα θεωρητικά οι παραπάνω έννοιες. Αντιθέτως, παρουσιάζονται εν συντομία θεωρητικά και στη συνέχεια του κάθε κεφαλαίου δίνονται πρακτικές συμβουλές και πλούσιο υλικό για καθεμία από αυτές.

Στο δεύτερο κεφάλαιο («Γνωστικές δεξιότητες»), εκτός από οδηγίες και υλικό, υπάρχει και ένας μεγάλος αριθμός δομημένων ασκήσεων παρέμβασης και υποστήριξης παιδιών με ΔΑΦ. Όλες οι ασκήσεις στην αρχή είναι απλές και σταδιακά παρουσιάζουν αυξημένο βαθμό δυσκολίας και πολυπλοκότητα. Στο παιδί δίνεται η δυνατότητα να αντιλαμβάνεται αμέσως την επιτυχία και την πρόοδο, με αποτέλεσμα να έχει άμεση ανατροφοδότηση και επιθυμία να συνεχίσει τη διαδικασία της παρέμβασης. Όλες οι ασκήσεις έχουν δοκιμαστεί για πολλά χρόνια σε παιδιά με ΔΑΦ, με θετικά και πολύ ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Απευθύνονται σε μαθητές νηπιαγωγείου, δημοτικού και γυμνασίου και μπορεί να δοθούν τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους γονείς.

Κατά την εκτέλεση του προγράμματος και των ασκήσεων είναι σημαντικό να εξασφαλίσετε στο παιδί συγκεκριμένο χώρο και χρόνο εργασίας. Μην ξεχνάτε να παροτρύνετε, να ενθαρρύνετε και να επιβραβεύετε το παιδί για κάθε προσπάθεια και επιτυχία. Να θυμάστε ότι το παιδί με ΔΑΦ χρειάζεται ό,τι και όλα τα παιδιά: αγάπη, αποδοχή, προστασία και ελευθερία να μεγαλώσει και να μάθει.

Με αφορμή την παρούσα έκδοση, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον εξαιρετικό συνεργάτη μου κύριο Μάριο Στάμου για την πολύτιμη υποστήριξη που μου παρείχε, χαρίζοντάς μου αισιοδοξία και πίστη για την ολοκλήρωση αυτού του εγχειρήματος. Οφείλω να του αναγνωρίσω την επιμονή και την προσπάθειά του τα συγκεκριμένα βιβλία να βρεθούν στον καλύτερο εκδοτικό οίκο και να έχουν ένα όμορφο ταξίδι.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ακόμη τις εκδόσεις Ψυχογίος και την οικογένεια Ψυχογιού για την εμπιστοσύνη τους και την εξαιρετική μας συνεργασία. Ιδιαίτερος θα ήθελα να ευχαριστήσω την κυρία Μαρία Παπαδημητρίου (Co-Editions Manager) για την πολύτιμη και καθοριστικής σημασίας βοήθειά της καθ' όλη τη διάρκεια της συγγραφής και σχεδίασης των βιβλίων μου. Επίσης, οφείλω να ευχαριστήσω την κυρία Ανδριάννα Ρούσσου και την κυρία Ερσίλια Υποφάντη για την εξαιρετική δουλειά τους στην εικονογράφηση και στον σχεδιασμό των βιβλίων, την κυρία Κατερίνα Λελούδη για την τυπογραφική διόρθωση και επιμέλεια των κειμένων, αλλά και όλους όσοι συνέβαλαν στην ολοκλήρωση των βιβλίων μου. Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για την αμέριστη υποστήριξή τους και την αέναη βοήθειά τους.

Ευελπιστώ τα βιβλία μου *Μάθε με* να αποτελέσουν έναν σημαντικό οδηγό και μια πυξίδα για γονείς, εκπαιδευτικούς και θεραπευτές που εμπλέκονται με παιδιά με ΔΑΦ και να βοηθήσουν τα άτομα με ΔΑΦ να αναπτύξουν στο μέγιστο όλες τις δυνατότητές τους.

Αθήνα, Φεβρουάριος 2024
Δρ Φώτης Παπαναστασίου

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ / ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ / MSC ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟ HARVARD UNIVERSITY

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Γνωστικές δεξιότητες

Ορισμός

Με τον όρο «γνωστικές δεξιότητες» εννοούμε την επεξεργασία και κατανόηση πολύπλοκων ιδεών, την αποτελεσματική προσαρμογή στο περιβάλλον, την ανάπτυξη διάφορων μορφών αιτιολόγησης, τη μάθηση από την εμπειρία και την αντιμετώπιση των εμποδίων με τη βοήθεια της σκέψης. Έχουν να κάνουν με την επεξεργασία, την ερμηνεία και την ανάκτηση των πληροφοριών. Οι γνωστικές δεξιότητες είναι απαραίτητες για τη μάθηση, την εξέλιξη στον επαγγελματικό τομέα, αλλά και την ανάπτυξη άλλων δεξιοτήτων.

Διακρίνονται σε βασικές και ανώτερες. Στις βασικές συγκαταλέγονται η προσοχή, η μνήμη, η απόκτηση και η ανάκτηση πληροφοριών, η οργανωτική ικανότητα και η ανάλυση, ο μετασχηματισμός αυτών των πληροφοριών και η αντίληψη. Οι ανώτερες είναι η επίλυση προβλημάτων, η λήψη αποφάσεων, η κριτική και δημιουργική σκέψη, καθώς και η μεταγνώση.

Γνωστικές δεξιότητες
σε παιδιά με ΔΑΦ

Το προφίλ των γνωστικών δεξιοτήτων σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες με ΔΑΦ δεν είναι ένα και ενιαίο. Παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις, που οφείλονται σε ποικίλους παράγοντες, όπως είναι η παρακολούθηση ή όχι από το παιδί προγράμματος πρώιμης παρέμβασης, το οικογενειακό περιβάλλον, η έκθεση ή όχι του παιδιού σε πολιτιστικά στοιχεία, όπως μουσική, βιβλία κτλ. Τα σημαντικότερα ελλείμματα σε γνωστικό επίπεδο είναι τα ακόλουθα:

- Ελλείμματα στις δεξιότητες της Θεωρίας του Νου.
- Ελλείμματα στις επιτελικές λειτουργίες.
- Δυσκολία στην απόκτηση κριτικής και επαγωγικής σκέψης, μεταγνωστικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων αναστοχασμού.
- Δυσκολία γενίκευσης κατακτημένων δεξιοτήτων και αξιοποίηση των εμπειριών σε νέες συνθήκες.
- Ελλείμματα στην ανάπτυξη δεξιοτήτων μίμησης, όπως είναι η μίμηση των κινήσεων του σώματος, των εκφράσεων του προσώπου, της στοματικής κοιλότητας και η λεκτική μίμηση.

Ο όρος «Θεωρία του Νου» (Theory of Mind) αναφέρεται στην ικανότητα αναγνώρισης και κατανόησης των σκέψεων, των πεποιθήσεων, των επιθυμιών και των προθέσεων των άλλων ατόμων, η οποία μας επιτρέπει την κατανόηση και την πρόβλεψη της συμπεριφοράς των άλλων. Μέσω αυτής της ικανότητας καταφέρνουμε να αναπτύσσουμε φιλίες, συνεργασίες, σχέσεις, γνωριμίες, να συζητάμε με άλλους ανθρώπους και να συμμετέχουμε σε κάθε έκφανση της καθημερινής ζωής.

Συγκεκριμένα, η Θεωρία του Νου αφορά την κατανόηση των παρακάτω:

- Κάθε άνθρωπος μπορεί να έχει διαφορετικά πιστεύω ή να αναλύει τα γεγονότα από διαφορετική οπτική γωνία.
- Κάθε στιγμή οι άνθρωποι έχουν συναισθήματα, τα οποία είναι εμφανή στο πρόσωπο (π.χ. χαμόγελο, κοκκίνισμα, συνοφρύωμα κτλ.) ή ακόμα και στο σώμα (π.χ. νευρικό περπάτημα, νευρικό κούνημα των ποδιών ή των χεριών κτλ.).
- Η πρόθεση κάποιου απέναντί μας είναι εμφανής από τον τρόπο που μας κοιτάζει ή που φέρεται (π.χ. μας κοιτάζει θυμωμένα, ανοίγει τα χέρια για να μας αγκαλιάσει κτλ.).
- Κάθε άνθρωπος έχει προσωπικές επιθυμίες, τις οποίες μπορεί να εκφράζει λεκτικά, με άμεσο ή έμμεσο τρόπο (π.χ. μπορεί κάποιος να μας πει: «Τι ωραία θα ήταν αν είχα έναν ζεστό καφέ τώρα!» και εμείς να αντιληφθούμε το μήνυμα πίσω από αυτή τη φράση, ότι δηλαδή ο συνομιλητής μας ζητά καφέ με έμμεσο τρόπο), ή να είναι εμφανείς από τη συμπεριφορά του.

Η Θεωρία του Νου έχει αναπτυξιακή μορφή και οι δεξιότητές της αναπτύσσονται σε στάδια. Από πολύ μικρή ηλικία τίθενται οι βάσεις για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων της Θεωρίας του Νου, οι οποίες είναι:

- Προσοχή και μίμηση (το παιδί παρατηρεί τον ενήλικα και προσπαθεί να μιμηθεί τις κινήσεις του, π.χ. προσποιείται ότι μαγειρεύει ή ότι βιδώνει κάτι).
- Αναγνώριση και περιγραφή των συναισθημάτων (το παιδί αναγνωρίζει και ονομάζει τα συναισθήματα, π.χ. «Η μαμά είναι χαρούμενη»).
- Συνειδητοποίηση του εαυτού και κατανόηση ότι σε κάθε άνθρωπο αρέσουν διαφορετικά πράγματα (το παιδί συνειδητοποιεί ότι δεν αρέσουν σε όλους τους ανθρώπους τα ίδια πράγματα, π.χ. «Του μπαμπά του αρέσει να τρώει αυγά, ενώ εγώ τα σιχαίνομαι»).
- Συνειδητοποίηση ότι οι πράξεις έχουν συνέπειες (το παιδί κατανοεί ότι οι πράξεις έχουν είτε θετικές είτε αρνητικές συνέπειες, π.χ. αν σπάσω το βάζο, η μαμά θα θυμώσει ή αν τακτοποιήσω τα παιχνίδια μου, οι γονείς μου θα είναι χαρούμενοι και περήφανοι).
- Προσοποίηση ότι είναι κάποιος ρόλος (το παιδί αναπτύσσει την ικανότητα να προσποιείται ότι είναι κάποιος άλλος, π.χ. κάνει ότι είναι γιατρός, μπαλαρίνα κτλ.).

Αφού τεθούν οι παραπάνω βάσεις, το παιδί αρχίζει να αναπτύσσει περίπου στην ηλικία των 4 με 5 ετών τη Θεωρία του Νου. Οι δεξιότητες της Θεωρίας του Νου αναπτύσσονται με την ακόλουθη σειρά:

Επιθυμία	Το παιδί κατανοεί ότι κάθε άνθρωπος μπορεί να επιθυμεί διαφορετικά πράγματα και να πράττει ανάλογα για να τα αποκτήσει.
↓	
Σκέψη	Το παιδί καταλαβαίνει ότι κάθε άνθρωπος έχει διαφορετική σκέψη και πεποιθήσεις για το ίδιο θέμα. Επίσης, αντιλαμβάνεται πως οι πράξεις μας βασίζονται στην πεποίθησή μας για το τι θα ακολουθήσει.
↓	
Βεβαιότητα	Το παιδί κατανοεί ότι για να ξέρει με βεβαιότητα κάτι θα πρέπει να το έχει δει πρώτα. Π.χ. Αν κάποιος με ρωτήσει τι φοράω, ενώ μιλάμε στο τηλέφωνο, και εγώ απαντήσω «αυτό», δε θα μπορέσει να καταλάβει αν δεν του δώσω περισσότερες πληροφορίες.
↓	
Ψευδής γνώση	Το παιδί αντιλαμβάνεται ότι οι άνθρωποι μπορεί να έχουν μια πεποίθηση για κάτι, βάσει των όσων νομίζουν ότι ξέρουν ή στηριζόμενοι σε προηγούμενη εμπειρία τους. Π.χ. να μου δώσει η γιαγιά μου ένα κουτί μεταλλικό από κουλουράκια και να θεωρώ ότι μέσα έχει κουλουράκια, ενώ μόλις το ανοίξω να έχει μέσα είδη ραπτικής. Αν μετά το δώσει στον αδερφό μου και με ρωτήσει τι πιστεύω ότι θα θεωρήσει ο αδερφός μου για το περιεχόμενο, θα απαντήσω «κουλουράκια». Ένα μικρό παιδί που δεν έχει αναπτύξει τη Θεωρία του Νου θα απαντήσει «κλωστές και βελόνια», γιατί δυσκολεύεται να κατανοήσει ότι αυτός έχει διαφορετική γνώση για το θέμα απ' ό,τι ο αδερφός του.
↓	
Κρυφά συναισθήματα	Το παιδί κατανοεί ότι οι άνθρωποι δεν εκφράζουν πάντα τα πραγματικά τους συναισθήματα, αλλά επιλέγουν να δείξουν κάτι άλλο.

Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων της Θεωρίας του Νου δε σταματά στην ηλικία των 5 ετών, αλλά συνεχίζεται για πολλά χρόνια, μέχρι και την ενήλικη ζωή. Τα παιδιά σταδιακά κατακτούν όλο και πιο πολύ την ικανότητα να αντιλαμβάνονται τα συναισθήματα και τις σκέψεις των άλλων, καθώς και τις πτυχές της γλώσσας που στηρίζονται στη Θεωρία του Νου, όπως ο μεταφορικός λόγος, ο σαρκασμός και τα ψέματα.

Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος και Θεωρία του Νου

Τα άτομα με ΔΑΦ έχουν σημαντικά ελλείμματα στις δεξιότητες της Θεωρίας του Νου και δεν αναγνωρίζουν ή δεν κατανοούν πλήρως τα σήματα που δείχνουν οι σκέψεις ή τα συναισθήματα των άλλων, στον βαθμό που αναμένεται για ένα άτομο της ηλικίας τους. Επίσης, φαίνεται να αντιλαμβάνονται περισσότερο τον φυσικό παρά τον κοινωνικό κόσμο, ενώ η έκπτωση των δεξιοτήτων της Θεωρίας του Νου επηρεάζει τη συνείδηση εαυτού και την ενδοσκόπηση.

Αντιθέτως, τα παιδιά που δεν έχουν ΔΑΦ, μετά την ηλικία των 5 ετών, είναι ιδιαίτερος ικανά στην αντίληψη και κατανόηση των κοινωνικών σημάτων που δηλώνουν σκέψεις και συναισθήματα. Η ικανότητά τους αυτή φτάνει σε τέτοιο βαθμό, που γίνονται ανθρωπομορφιστές και προβάλλουν ανθρωπινή κοινωνική συμπεριφορά σε ζώα ή ακόμα και σε αντικείμενα.

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι τα άτομα με ΔΑΦ παρουσιάζουν ελλείμματα ή έκπτωση στις δεξιότητες της Θεωρίας του Νου ή ενσυναίσθησης, αλλά σε καμία περίπτωση έλλειψη ή απουσία ενσυναίσθησης. Είναι εντελώς λανθασμένη η άποψη ότι τα άτομα με ΔΑΦ δεν έχουν ενσυναίσθηση, δεν αναγνωρίζουν δηλαδή ή δεν ενδιαφέρονται για τα συναισθήματα των άλλων. Ενδιαφέρονται βαθιά, αλλά μπορεί να δυσκολεύονται να αναγνωρίσουν τα δυσδιάκριτα σημάδια των συναισθηματικών καταστάσεων των άλλων ή να αποκωδικοποιήσουν τις πολύπλοκες ψυχικές καταστάσεις.

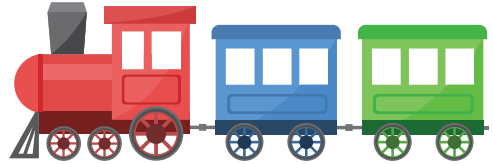
Θεωρία του Νου

ΕΠΙΠΕΔΟ 1

* Οι άνθρωποι δε βλέπουν πάντα το ίδιο. Κάποιες φορές, ακόμα και αν βρίσκονται στον ίδιο χώρο, βλέπουν διαφορετικά πράγματα.

Διαφορετική οπτική (απλό επίπεδο)

Κόψτε και δείξτε ανοιχτή την κάρτα στο παιδί, όπως ακριβώς φαίνεται παρακάτω. Στη συνέχεια διπλώστε την και δείξτε στο παιδί τη μία πλευρά της, ρωτώντας το τι βλέπει. Έπειτα ρωτήστε το τι πιστεύει ότι βλέπετε εσείς.

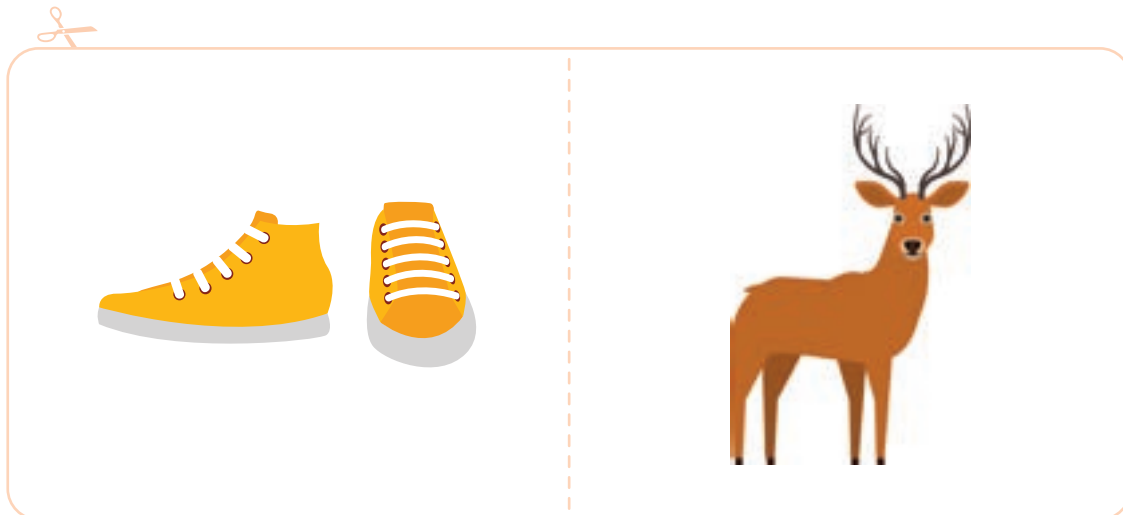
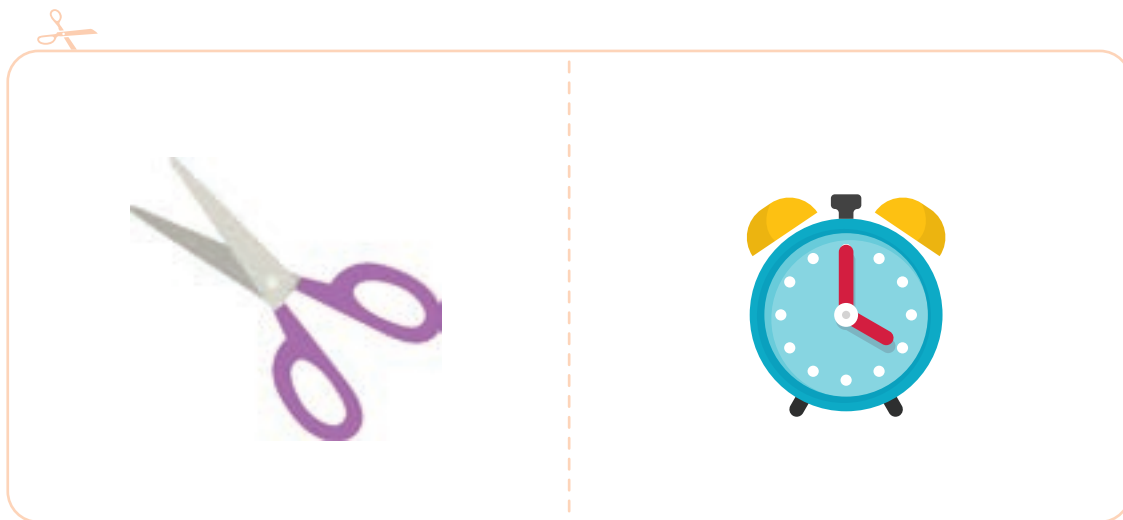
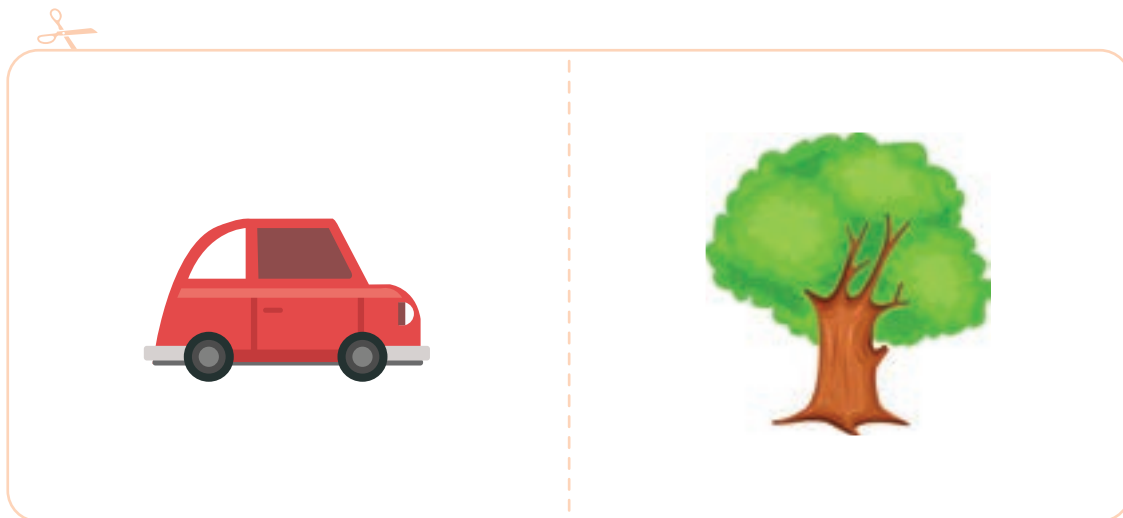
* Κάθε φορά που υπάρχει οδηγία για κόψιμο, μπορείτε να φωτοτυπήσετε τις συγκεκριμένες σελίδες, για την πολλαπλή χρήση της άσκησης.

Διαφορετική οπτική (απλό επίπεδο)

Κόψτε και δείξτε ανοιχτή την κάρτα στο παιδί, όπως ακριβώς φαίνεται παρακάτω.
Στη συνέχεια διπλώστε την και δείξτε στο παιδί τη μία πλευρά της, ρωτώντας το τι βλέπει.
Έπειτα ρωτήστε το τι πιστεύει ότι βλέπετε εσείς.

Θεωρία
του Νου

ΕΠΙΠΕΔΟ 1

Παρά το γεγονός ότι η λέξη «αυτισμός» ακούγεται ολοένα και περισσότερο στις μέρες μας, οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί συχνά νιώθουν αβεβαιότητα και άγχος μετά την πρώτη διάγνωση.

Η έλλειψη σαφών πληροφοριών σχετικά με το τι πραγματικά είναι ο αυτισμός, ποιες είναι οι απαιτούμενες θεραπείες και ποιες οι απαραίτητες προσαρμογές στην καθημερινότητα μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση και απόγνωση. Αναγνωρίζοντας αυτή την ανάγκη για καθοδήγηση, ο Δρ Φώτης Παπαναστασίου, έμπειρος ειδικός παιδαγωγός, παρουσιάζει την πρωτοποριακή σειρά βιβλίων *Μάθε με*, κατάλληλα σχεδιασμένα, ώστε να αποτελέσει ένα πρακτικό εργαλείο για γονείς, εκπαιδευτικούς και ειδικούς θεραπευτές.

Το 1ο βιβλίο της σειράς είναι ένας περιεκτικός οδηγός, χωρισμένος σε πέντε κεφάλαια, καθένα από τα οποία εξετάζει κρίσιμες πτυχές της Διαταραχής Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) και προτείνει λύσεις μέσα από πρακτικές συμβουλές και δομημένες ασκήσεις παρέμβασης.

Συγκεκριμένα:

- **Απαντώνται** βασικά ερωτήματα για τη φύση του αυτισμού, ενώ δίνονται εργαλεία ανίχνευσης και διάγνωσης.
- **Αναλύονται** οι γνωστικές δεξιότητες των ατόμων με ΔΑΦ και πώς τα ελλείμματα σε αυτές επηρεάζουν την καθημερινότητά τους.
- **Παρουσιάζονται** τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα των παιδιών με ΔΑΦ και πώς αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν.
- **Αναφέρονται** οι αισθητηριακές δυσκολίες που πιθανότατα αντιμετωπίζουν, ενώ γίνονται πρακτικές προτάσεις για απαραίτητες αλλαγές τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι.
- **Παρέχονται** αναλυτικές οδηγίες και συμβουλές προς όλους τους εμπλεκόμενους με ένα παιδί με ΔΑΦ για το πώς μπορούν να το υποστηρίξουν καθημερινά, ώστε να οδηγηθεί στην πλήρη αυτοεξυπηρέτηση και στην ανεξαρτητοποίηση.

Τα βιβλία *Μάθε με* δεν είναι απλώς βιβλία για τον αυτισμό αλλά πολύτιμα εργαλεία στο ταξίδι προς τη δημιουργία ενός πιο συμπεριληπτικού και υποστηρικτικού περιβάλλοντος για τα αυτιστικά παιδιά, τα οποία χρειάζονται ό,τι και όλα τα παιδιά: αγάπη, αποδοχή, προστασία και ελευθερία να μεγαλώσουν και να μάθουν...

Αναζητήστε το
2ο βιβλίο της σειράς:

ISBN: 978-618-01-5567-9

9 786180 155679

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 28269

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
p s i c h o g i o s . g r